

MAGYAR MAGÁNTISZTVISÉLO

A KERESZTÉNYSZOCIALISTA MAGÁNTISZTVISÉLOK ORSZÁGOS
SZÖVETSÉGE HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik havonként egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 44.
TELEFON: 409-69.

Előfizetési díj évi 3 pengő.

Új eszméáramlatok és a keresztényszocializmus.

*Tobler János országgyűlési képviselő előadása
Szövetségünkben.*

Október 17-én Tobler János képviselő, központi elnök tartott fenti címmel előadást Szövetségünkben. Az előadást Kedvessy György ügyvezető alelnök nyitotta meg.

Tobler képviselő beszéde elején hangsúlyozta, hogy amikor az új eszméáramlatok és a keresztényszocializmus címmel vállalta az előadást abban a tudatban tette, hogy amikor a keresztényszocialista magántisztviselőkhez szól, akkor nem a tapsokra gravitál, hanem az észhez és a szívhez beszél. Ezeket az előadásokat nem népgyűlésnek tartja, hanem hogy az előadásokat meghallgatók olyan materiákat kapjanak, amelyeket az eszméknek küzdelmében fel tudnak használni. Az ő feladata az új eszméáramlatok megismertetése és szembeállítás a mi elgondolásunkkal. Ha erről beszélni akar egész természetes, hogy vissza kell nyulnia egy évszázaddal. Arra kell rámutatnia ami a keresztényszocializmus eredete és az életbe való beállítása, amelyet abban a mélyítésben, amelyben látjuk: a szociáldemokrácia következményképp hozta magával. Igazuk van azoknak, akik a keresztényszocializmust Krisztus tanának tartják. Benne van a Krisztus igéjében és abból táplálkozunk. Az a keresztényszocializmus amit a mi elődeink átéltek, elűt az 1900. év kereszténységének témáitól.

1869-ben a német szocialista mozgalomnak egyik fő alakja Liebknecht Vilmos egy heti lapban felszólította a német szociáldemokratákat, hogy alkossanak egy nagy mozgalmat. Részleteket olvas fel arravonatkozólag, hogy ez a mozgalom egy darab történelmet alkotott, mert olyan súlyos idő volt, hogy az 1869-et követő 50 évre ennek a mozgalomnak sikerült egy egész államot megfordítani és sikerült nekik a német császárságból német köztársaságot teremteni. Paul Kempfner aki a német irodalomnak egyik előharcosa foglalkozik ezekkel a kérdésekkel és azt mondja, hogy a szociáldemokratáknak sikerült egy kormányzati rendszert megbuktatni. Sikerült a proletároknak eldobni a koldusok számára készített rongyokat és mint jól öltözött polgárok léptek a proletáriátus színpadára. Ha lapozunk a történelem lapjain, 30—40 évvel visszanezünk, akkor megállapíthatjuk, hogy van valami igazság abban, hogy a munkásságot, a dolgozó társadalmat sikerült rongyaiból kivetköztetnie. A munkásságot sikerült egy bizonyos nivóra emelni, sikerült

részére társadalmi pozíciót biztosítani. Igaz, hogy sikerült a munkásságnak emelkedni, de beállt egy reakció amelynek idejét éljük most, amikor a régi rongyokba öltözünk vissza.

A keresztény dolgozók mozgalma megállapíthatja, hogy a keresztény munkásság is érzi a kapitalista nyomásnak a súlyát és ettől a nyomástól meg szeretne szabadulni. Az a kötöttség, amellyel mi az egyházi és a világ felfogásunkhoz kötve vagyunk a mentőnk, mert visszatart egy forradalmi cselekvéstől, amely évtizedeken keresztül a szociáldemokráciát oda vezette ahol ma van. Foglalkozik Marx és Engels megállapításával, amelyek szerint a kapitalizmus össze fog omlani. Ebben azonban szörnyen csalódtak, mert nem számoltak azzal, hogy a pénz meg fogja azt az erőt szervezni, ami túl megy mindenén. Ez az erő ma is meg van. Az a 300 ezer ember, aki a világ tőkéjét irányítja nagy erővel rendelkezik. A hatalmas kartelek, amelyek nemcsak a hazai termelést ölelik át, hanem világkarteleket alakítanak. A vas, acél, petróleum, vagy benzin birtoklásáért világháborúk törtek ki. Ezeknek nemcsak a gazdasági erejük hatalmas, hanem a politikai hatalma olyan erős és nagy, hogy miniszteriumokat buktatnak és az történelmet amit a kartelek akarnak. Tömegnyomort idéztek elő és Marx nem számolt azzal, hogy az is bekövetkezhet ami a világháború után bekövetkezett, ami az embereket egy rettenetes letargiához vezette. Az az elgondolás, hogy ők átveszik a kapitalizmust és a tőkéből szocializmust csinálnak, teljesen csődöt mondott még azokban az országokban is, amelyekben uralmon voltak. Nem hogy a tőkéből alkottak volna maguknak hatalmat, hanem éppen az ellenkező irányt szolgálták. Embereiket beállították a forradalmi mozgalomba, de nem lehetett örökké forradalmaskodni, mert minden forradalomnak egyszer végének kell lenni. Kénytelenek voltak a lassabb tempót beállítani elgondolásukba. Ennek következménye volt, hogy a tömegek amelyek a gondolatokhoz hűek voltak ezek csalódtak és kerestek egy még szélsőségesebb irányt. A szociáldemokráciával szemben a keresztényszocializmus a maga módszereivel küzdött. Amikor a kommunizmus minden meg nem engedett eszközzel dolgozott egész természetes, hogy kellett egy reakciónak lenni és ez lett a fascizmus. Természetes, hogy diktatúrával szemben diktatúrát kellett állítania. És itt találkozunk a keresztényszocializmus azokkal az új ideákkal és eszmékkel amelyeket most szélteben hosszában észlelünk. Mi keresztényszocialisták egy évszázados multra tekintünk vissza és azt amit ma az új eszméáramlatokról hallunk, azt

Minden kartársunk saját érdekében jár el s emellett Szövetségünknek is jó szolgálatot tesz, ha lapunkat kiolvasás után egy olyan kollégának adja tovább, aki Szövetségünknek nem tagja, illetve a szervezeti életbe még nem kapcsolódott be.

már régen vallottuk és hirdettük azzal a különbséggel, hogy nem ismerték fel a keresztényszocializmusban rejtő erőt azok, akik a fascizmusnak hóna alá nyultak és anyagilag meg erkölcsileg támogatták. Ma különböző új gondolatokkal élünk, amelyeket részben fascizsra, részben nemzeti szocialista és horogkeresztes programként hirdetnek.

Igazságunk teljes tudatában kijelenti, hogy mi keresztényszocialisták sem tagadhatjuk, hogy a történelemnek utolsó 2 évtizedében feltűnő Mussolini és Hitler nagy feladatokat töltöttek be. Ha más nem lenne a hivatásuk, feltétlenül nagy szerepük volt a kommunizmus letörése. Szerinte diktatorikus fegyverhez csak abban az esetben lehet nyulni, ha a nemzet életéről van szó. Ha az ember egyházi fejedelmet kérdez: XI. Pius pápa azt mondja, ne ragaszkodjon minden áron a saját véleményéhez, mindenki és minden előtt Krisztus uralkodjék. A pápa egy diktatúrát ismer el — Krisztus diktatúráját.

Mi nem állhatunk a diktatura állaspontján. A dolgozó embernek szabad levegőre van szüksége, mert a nemzetnek érdeke is, hogy az Isten által adott szellemi kincsek érvényesüljenek az összes nemzetek érdekében.

1933-ban Reimsben a nagygyűlés hetében azt mondták, hogy az államnak nincs korlátlan hatalma. Ha az egyén köteles is engedelmessé válni, azért igénye van a szabadságra.

Az új eszméramlatok az egyházzal szemben hatást akarnak gyakorolni. A liberalizmus az egyházat le akarta törni, azon az elven, hogy mindenki keresse fel a papját, de annak hatalma tisztán a templom falai közé szorítkozzék, ne avatkozzon bele az államok életébe. Ez szörnyű nagy tévedés, mert az egyházat nem lehet az állam alá rendelni, annak az állam mellett kell állni. Az egyházak a hit alapján nevelnek, az államnak becsületes állampolgárokat. A kommunizmus elintézte ezeket a kérdéseket gyilkosságokkal. A vezetőket és a püspököket megölte. Mussolini amikor átvette a hatalmat hallani lehetett, hogy először szembeszállt az egyházzal, de belátta, hogy a társadalomnak szüksége van arra, hogy az értékek érvényesüljenek. Később kibékült az egyházzal és azt az állam mellé rendelte. De más ez Németországban, ahol az egyházat alá akarják rendelni az államnak. Erős az a harc, amelyet a protestáns papok vívnak Németországban. Aggodalommal látjuk, hogy ezen a téren Hitler súlyos hibákat követ el.

A marxizmus magával hozta, hogy a tőke és a munka harcra álljanak egymással, de ez a harc egyiknek sem vált előnyére. A tőke és a munka eredményes működése csak úgy képzelhető el, hogy nincsenek egymás alá rendelve, hanem egymás mellé. Németországban a munka alá van rendelve a tőkének. A dolgozó társadalomnak szüksége van egy rendszerre, amely a jogait megállapítja, de nem terrorisztikus alapon. Meg van egüedve ugyan, hogy kollektív szerződéseket kössenek, de a kollektív szerződés körül nagyon sok ellentét merült fel. Az olasz rendszert szembeállítja a német rendszerrel és megállapítja, hogy az olasz rendszer sokkal közelebb áll a keresztényszocializmus felfogásához, mint a német. Vajon a német dolgozó társadalom van-e abban a helyzetben, hogy lemondjon a szociális téren való mozgásáról? 93 fillér ott egy kg. kenyér ára, ezzel szemben a munkabérek csökkennek. Ismerteti a bérmozgalom hátrányos helyzetét. Nem szűnik meg a munkanélküliség a szocialista harcok mellett. Bár sok könnyelmű kijelentést tettek, ígérték a munkanélküliség megszüntetését mégis három és fél millió most a munkanélküliek száma Németországban.

Nekünk tovább kell mennünk a kijelölt uton. Nem szabad megállnunk, de erre nincs is okunk. A Quadragesimo Anno alapján kell dolgozni és elő kell készülni arra, hogy a keresztényszocializmus vegye át a szerepet az emberiség irányításában. Tudja, hogy a diktatura következménye folytan minden diktatura le fogja járni magát. A munkát és a tőkét közel kell hozni egymáshoz egy boldogabb és szebb jövő érdekében.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége — a magántisztviselőkért.

A T.E.Sz. nemzeti munkahete keretében rendezte meg szokásos évi kongresszusát a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége is, mely az 1933. évi működéséről szóló tartalmass jelentését ki is nyomatta. Örömmel állapítjuk meg e jelentésből, hogy a szövetkezetek ezen legfelsőbb érdekképviselője az altruizmus nemes gondolatát a szociális igazság fenkölt érzésével telíti abban a terjedelmes, szakszerű és objektív emlékiratban, melyet a pénzügyminiszter urnak átadott és amelyben a Közérdekeltségek Felügyelő Hatóságával szembeni aggályairól szólva, többek között a következőket mondja: „Ebből következik, hogy a redukciónak számolni kell a szövetkezetek érdekével is, amelynek a minél kiválóbb és teljes odaadással dolgozó szakemberek közreműködésének a biztosítása felel meg. Az a fizetésredukció, amely a vezető szakemberek és az alkalmazottak munkakedvét és alkotó fantáziáját elszegi, elérhet ugyan lényeges „megtakarításokat”, de magára a vállalatra nézve katasztrófális következményekkel járhat. Mert csökkenti versenyképességét, az igazi értékes szakerőket eltávozásra kényszeríti és így a szövetkezeteket a másodrangú irányításának szolgálatja ki. Épen ezért nemcsak a köztámogatásban részesülő szövetkezeteknek, hanem a beléjük helyezett közületi tőkének is érdekét szolgálja az, ha a fizetésredukció gondosan számol a vezető szakemberek és alkalmazottak odaadó és lelkes közreműködésének elsőrangú fontosságával.

És itt nem tartjuk helyénvalónak az analógiát a köztisztviselőkkel. Nemcsak azért, mert a magánalkalmazottak munkáját nem lehet a hivatalos órákon át dolgozó és a precedensek sablonjait alkalmazó átlagos köztisztviselők munkájával azonosítani. Hanem azért sem, mert a magántisztviselő szociális helyzete is lényegesen különbözik a köztisztviselő helyzetétől. Ennek az állításunknak alátámasztása érdekében felterjesztésünkhöz kimutatást csatoltunk, amely plasztikusan domborítja ki a nagy különbséget a köztisztviselő és a magánalkalmazott megadóztatása között. Mert például egy 6000 pengő fizetésű köztisztviselő fizetését az adóteher csak 5400 pengőre csökkenti, addig az ugyanakkora fizetésű magánalkalmazottat terhelő adók levonása után a magánalkalmazott csupán 3600 pengőt kap kézhez. Ha most ehhez hozzávesszük, hogy a köztisztviselő olyan illetmény-természetű kedvezményekben is részesül (vasuti kedvezmény, tandíj, villany, gáz, telefon, Pénzüntézetű Központtól előnyös kölcsön, ösztöndíj stb. kedvezmények), amelyekből a magánalkalmazottak ki vannak zárva és hogy a köztisztviselő csak fegyelmi uton bocsátható el, a nyugdíjon felül lakbért is kap, fizetése nem foglalható le, — nyilvánvalóvá válik, hogy az egyenlő elvek szerinti elbírálás még akkor sem volna méltányos, ha a végzett munka minősége és terjedelme azonos is lenne.

A magántisztviselői érdekek védelmében álló szakszerű és tárgyilagos memorandumért itt mondunk az idézett szövetség ügyvezetőjének, dr. Kuncz Ödön egyetemi ny. r. tanárnak köszönetet.

A Magánalkalmazotti Szervezetek Nemzeti Blokkjának második kongresszusa.

Október 6-án este 6 órakor nyitotta meg szövet-ségünk elnöke *Frühwirth* Mátvás orsz. gy. képviselő, aki a Blokkban tömörült szervezetek bizalmából a Blokk elnöke is, a magánalkalmazottak második kongresszusát a városháza közgyűlési termében.

Örömmel állapítjuk meg, hogy dacára a korai kezdetnek, amikor a munkakötelezettség még igen sok kartársunkat visszatartott munkahelyén, impózáns számban vettek részt úgy férfiak, mint nőkartársaink ezen a seregszemlének is beillő kongresszuson és az első perctől kezdve az utolsó elhangzott szóig feszült figyelemmel kísérték az előadók fejtegetéseit.

Elsőnek *Frühwirth* Mátvás képviselő üdvözölte a kongresszus résztvevőit, a *Tesz.* kiküldött társelnökét: *Kemény* Győző kormányfőtanácsos, főügyészt, Dr. *Usetty* Béla országgyűlési képviselőt és már az első bevezető mondatok után magával ragadta hallgatóságát, amikor rámutatott arra, hogy a magántisztviselői társadalom még mindig nélkülözi azt a jogvédelmet, amelyhez nemcsak ennek az osztálynak, hanem az egész országnak az érdekében is legegységesebb joga van. Rámutatott arra, hogy tulajdonképpen a nemzeti vagyonnak a számottevő része az, amely a magánvállalatok, bankok és kereskedők vagyonából áll, a magánalkalmazottak, magántisztviselők, banktisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak becsületes kezeibe van letéve és ennek a társadalmi rétegnek a szorgalma, fáradhatatlansága és becsülete járul leginkább ahhoz, hogy ez a nemzeti vagyon nemhogy csökkenne a mai gazdasági helyzetben, hanem továbbra is, mint számottevő tényező állhat fenn.

Kiemelte elnökünk azt az ellentétet, hogy dacára ennek a nemzetfenntartó pillérszerepnek, mégsem részesültünk eddig az állam, a kormányhatalom részéről abban az elbánásban, jogvédelemben, amilyent ennek a nemzetgazdasági tényezőnek okvetlen rég meg kellett volna adni. Nemcsak az számít nemzeti vagyonnak, amit a bankok pénz alakjában őriznek, vagy a földbirtok, házbirtok, iparvállalatok berendezéseiben, kereskedőházak raktáraiban kézzel foghatnak, hanem nemzeti vagyonnak kell elismerni azt a *szellemi képzettséget*, amellyel mi magánalkalmazottak rendelkezünk, azt a *munkaképességet*, amellyel mi a munkafront bármely posztján megálljuk helyünket, a *műveltségünket*, és *becsületünket* is, amellyel mi a ránk bízott értékeken, vagyonokon állandóan őrködünk és nemzeti részére megóvni igyekszünk. El kell ismernie minden hatalmi tényezőnek azt, hogy ezért együttvéve, — bár velünk született kötelességünk nekünk a szorgalom és becsületesség, — *megérdemli a mi társadalmunk azt a védettséget, amely más társadalmi osztálynak már megvan.*

Elnökünk követeli a kongresszuson keresztül a mi nevünkben jogviszonyainknak rendezését és törvénybeiktatását; követeli a magánalkalmazotti kamara sürgős felállítását, amelyet mint teljesen egyenrangú tárgyi félnek kell elismernie az államnak, a munka és tőke egymásra táltóságában előforduló kérdések eldöntésénél. Követeli, hogy végre hivatalosan is elismerjék azt, hogy igenis számottevő nemzetfenntartó pillére az országnak a magánalkalmazotti társadalom.

A *Tesz.* kiküldöttje már első szavaiban a legnagyobb elismeréssel köszönti a magánalkalmazotti társadalmat, amelynek a nemzetet ujjaépítő munkában jelentős és nagy szerepe van, mert ebben a társadalmi

osztályban domborulnak ki csak igazán azok a tulajdonságok, amelyek szellemi rátermettséget és képességet kívánnak meg, igazolva azt, hogy ez a társadalmi osztály feltöresztését csakis ezeknek a magas szellemi tulajdonságoknak köszönheti, hiszen a magánalkalmazott táborban nem a „létra” visz előbbre bennünket, hanem képzettségünk.

Felajánlja a *Tesz.* vezetőségének támogatását a magánalkalmazotti társadalom életébe rugó minden probléma megoldásához és felszólítja a Blokk vezetőségét, hogy ezt a felajánlkozást vegye igénybe és közreműködésével legyen a *Tesz.* segítségére az egész nemzet érdekében kifejtendő nagy munkájában.

Frühwirth képviselő köszönő szavai után a kongresszus előadója *Szablya* János ganzgyári igazgató a *Magnes* elnöke tartotta meg előadását a magánalkalmazotti társadalom problémáiról. Kiemelte előadásában, hogy a magánalkalmazottak, a nemzet ipari és kereskedelmi életében a legfőbb szellemi irányítást látjuk el és a legnagyobb befolyást gyakorolják a nemzet életének kialakulásában.

Es ennek át kell mennie az egész magánalkalmazotti társadalom minden egyes tagjának a tudatába, hogy ezt átérezve, összefogva kiharcolja magának azt a jogi, szociális és erkölcsi védelmet, amely őt ezért a nemzetfenntartó közreműködésért megilleti.

Ezeknek a problémáknak a megoldásában kíván segítséget nyújtani ez a határozati javaslat, amely a magánalkalmazotti társadalom kívánságait foglalja egybe és a kormányhatalomhoz lett felterjesztve.

A kongresszus a következő határozati javaslatot fogadta el.

A nemzeti alapon álló magánalkalmazotti társadalom a magyar nemzeti munka, a magyar termelés szempontjából elengedhetetlenül szükségesnek tartja, hogy a gazdasági és kulturális életben mindenütt a magasabbrendű nemzeti szempontok által vezérelt erkölcsi erők érvényesüljenek.

Csakis ezáltal és csakis így biztosítható a magyar termelés átlító ereje.

A mai nemzetek ipari és kereskedelmi életében a legfőbb szellemi irányítást nagyrészt a magánalkalmazottak látják el és ez a testület az, mely a közszolgálati alkalmazottak mellett a legnagyobb befolyást gyakorolja a nemzet életének alakulására.

A nemzeti alapon álló magánalkalmazottak nem kívánják a rendelkezésekre álló vagyonok és termelő eszközök expropriálását, kommunizálását, mert tudják és öntudatosan vallják, hogy belátható időn belül a kapitalisztikus alapon álló termelési rendszer meg nem változtatható.

Ezért ennek keretében olyan termelési módszernek a kiépítését sürgetik, amely alkalmas arra, hogy munkaadó és alkalmazott kölcsönösen a legnagyobb bizalommal és megértéssel dolgozhasson együtt a nemzeti termelés érdekében.

Ennek biztosítására követeljük:

1. A Magánalkalmazottak Kamarájának a létesítését, amelynek részletes szabályzatát most tárgyalja a Magánalkalmazotti Szervezetek Blokkja.

2. A magánalkalmazottak jogviszonyának olyan értelmű szabályozását, amely megfelel azoknak a magasabbrendű követelményeknek, amelyeknek tekintetbe vétele nélkül jó hatásfoku nemzeti termelés nem képzelhető.

3. A munkanélküliségnek leküzdését mezőgazdaságunknak és iparunknak jól átgondolt, a minőség irányában való fejlesztésével, könnyen amortizálható tö-

kék igénybevételeivel történő beruházásokkal, megfelelő át- és továbbképző tanfolyamokkal.

4. A magánalkalmazottak tudásoztatásának megszüntetését.

5. Az OTI és MABI-val kapcsolatos magánalkalmazotti sérelmek megszüntetését.

6. A teljes vásár- és ünnepnap munkaszünetet.

7. A kormányzat semmiféle magánalkalmazotti ügyben intézkedéseket ne tegyen, rendeletet ne adjon ki, törvényjavaslatot ne terjesszen az országgyűlés elé, amíg a nemzeti alapon álló Magánalkalmazotti Szervezetek Nemzeti Blokkjának véleményét meg nem hallgatta. Természetesen a kamara felállítása után ezt a funkciót ez teljesíti.

A felolvasott határozati javaslatot a kongresszus egyhangulag magáévá tette és elfogadta.

A kongresszus záróbeszédét Dr. Cselényi Pál, a magával ragadó és tömören, minden mondatával a bajok elevenére tapintó beszédével tartotta meg. Süritve levonta az elhangzottakból a következtetendőket és arra a végkonklúzióra mutatott rá, hogy minden megmozdulásnak, illetve jogkiharcolásnak az alapfeltétele az összetartás és akarat.

Röviden állott csupán módunkban a kongresszus részletes lefolyását leközlőnk, de mi akik azon részt vettünk, kötelelességszerűen azt harsoghatjuk e sorokon keresztül minden egyes kartársunk felé, hogy legyen erős akaratom ahhoz, hogy minden magántisztviselő összetartsa, váll, váll mellett küzdjön jogaiért és le-

gyen összetartsa, hogy ezeket a jogokat önértékes, öntudatos akarattal magunknak kivívjuk.

A magánalkalmazotti kongresszus alkalmát felhasználjuk arra is, hogy szövetségünk célkitűzéseire, valamint a szervezkedés fontosságára, tagjaink és olvasóink figyelmét ismételtelen felhívjuk. Szövetségünk célja a keresztényszocialista nézetet valló nemzeti alapon álló magántisztviselőknek szervezetbe való tömörítése, hogy az erők összetevése által, mind nagyobb súlyhoz jussanak és így fokozottabb erővel léphessenek fel tagjainak érdekében. Legfontosabb, legszükségesebb és így a legközelebb megvalósítandó problémáink között a magánalkalmazotti kamara megvalósítását, valamint a jogviszonyt szabályozó törvény megteremtését tartjuk. Ma, amikor a társadalom minden rétege lázas sietséggel szervezkedik, hogy egyrészt a mult mulasztásait legalább részben pótolja, másrészt, hogy a megváltozott idők szellemének megfelelően erős, kipróbált és a közös kari érdekekért bátran sikra szállani kész érdekképviselőbe kapcsolódjék be, nekünk is meg kell tennünk köteleességünket. Gondoljon minden kartársunk arra, hogy nemcsak a szolidaritás, nemcsak saját kenyérének és családja jövőjének bizonytalansága, hanem az állami berendezkedés jövő kilátásai is a tömörülés mellett szólnak.

Azon kartársak, akik szövetségünknek még nem tagjai — a belépéssel, a tagok pedig új tagok szerzésével és a munkában való résztvétellel teljesíthetik leginkább köteleességüket.

A keresztényszocializmus története

Irta: Kerékgyártó Árpád.

Először legyünk tisztában azzal, hogy milyen értelemben használjuk a „szocializmus” szót, amidőn a keresztényszocializmusról beszélünk. Különböző írók igen sokféleképpen állapították meg a szocializmus értelmét. Manning biboros egyszer azt mondta a vele vitázó munkásoknak, „én nem tudom, hogy az urak, mit értenek a szocializmus alatt, de nekem a szocializmus maga a kereszténység. Ha a szocializmus alatt minden olyan törekvést értek, amely a mai társadalmi igazságtalanságok megszüntetésére törekszik, akkor nincs igaza azoknak, akik a kereszténységet és a szocializmust szembeállítják. A társadalmat megújítani csakis a kereszténység alapján lehet és ez a törekvés a keresztényszocializmus. A szocializmus, mely a társadalmi megújodást a magántulajdon kikapcsolásában keresi, csak egyik ága a szocializmusnak, de az ilyen szocializmussal a kereszténység valóban ellentétben áll, azért szokták egyesek megkülönböztetésül a keresztényszocializmust *szolidarizmusnak* nevezni (XI. Pius pápa).

A keresztényszocializmus olyan régi, mint maga a kereszténység. Krisztus tanítása telve van szociális eszmékkel. A szocializmus sok modern tételét megtaláljuk az evangéliumban. Még a munkanélküli segélyt is igazolni látom Krisztus tanításában. A gazda munkásokat küld a szőlőjébe különböző időkben. Amidőn délután még mindig talál a piacon munkátlan embereket, megkérdi őket: Miért álltok itt hiálkodva? és ők felelik: „*mert senki sem fogadott fel minket.*” „Menjete akkor ti is a szőlőmbe”. Este azután a reggel felfogadott munkások ugyanannyit kapnak, mint a délutániak, hiszen az utóbbiak hibájukon kívül nem dolgoztak addig!

Hertzka Tivadar szerint Jézust a zsidók főleg tanításának szociális vonatkozásai miatt üldözték és a római állam is szívesen nyújtott segítséget a vagyonukat védő gazdag zsidóknak.

Az ősi keresztények igyekeztek Krisztust a szociális téren is követni. Az egyházközösségekben egymás mellé kerül a rabslóga és az ur és az egyik másik egyházközösségben igyekeznek a fogyasztás közösségét megvalósítani. A termelési eszközöket azonban mindig magántulajdonnak tekintették.

Minél nagyobb lett egy-egy keresztény gyülekezet, annál nehezebb lett a fogyasztás közösségét fenntartani, de az ilyen törekvések még vissza vissza térnek az egyházatyák munkáiban.

Dános Árpád (A szociális eszmék fejlődése) is elismeri, hogy az egyházatyák (sz. Kelemen, sz. Jeromos, sz. Hilarius, Asszisi sz. Tamás stb.) írásában a szocialisztikus kijelentések egész gyűjteményére lehet találni. A fogyasztás szocializálására a legszebb példát a középkori kolostorok nyújtják. Egyik másik

szekta szinte tulzába hajtotta a szociális törekvéseket. A középkor azonban nem volt olyan sötét, mint mondják, mert a társadalom meg volt szervezve és mindenki megtalálta a maga helyét. A céhekben a mester, a legény és az inas szinte családias életet éltek. A föld népe sem nélkülözött volna, ha a folytonos háborúk és az azokat követő inség meg járványok nagy nyomorúságot nem keltenek.

Az egyház a bajok orvoslására szerzetesrendeket létesített és ezek létrehozták az első menedékházakat és kórházakat.

A gazdasági és társadalmi bajok azonban a világi elem gondolkodására nagy hatással voltak. A XVI. sz.-ban Morus Tamás angol kancellár (1478—1535) tesz bizonyosságot róla, hogy a legmagasabb körökbe is utat talált a szociális kérdés.

Morus látta a bajokat és az azok megszüntetésére vonatkozó gondolatait az Utópia című regényében foglalta össze. Utasokat messze vet a tenger vihara, idegen szigeten partra szállnak és ott reátalálnak a keresztény elvekre felépített államra.

Az Utópiát minden nyelvre lefordították. Ez a regény a szociális kérdésre terelte a figyelmet.

A XVII. sz.-ban sem változott a helyzet. A nyomor főleg a városokban növekedett. Az egyház segítő keze ide is elér, Szent Vince konferenciái csakhamar sok könnyet letörölnek a szűkölködők arcáról.

A társadalmi kérdés a XVIII. sz.-ban főleg két államban éleződött ki, Franciaországban és Angliában. Franciaországban a nagy forradalom csak fokozta a nyomort és ebből a zavaros időkben sarjadt ki Sain Simon keresztény irányú szocialista mozgalma.

Sain Simon gróf előkelő családból származott. Miután két ízben elvesztette vagyonát, Genfben ment és ott lett a nyomor filozofusa. Bár nem volt vallásos ember, a társadalmat átalakító elképzelésében igen tág teret adott a vallásnak. Utódai tanítását új kereszténységnek, később keresztényszocializmusnak (socialisme chretienne), nevezik. Ezt a kifejezést Leroux már 1832-ben használta, ekkor még semmiféle más mozgalom nem használta a szocialista nevet, tehát *előbb volt a keresztényszocializmus, mint bármely más szocialistának nevezett mozgalom*. Sain Simon utódainak mozgalma bár megszakadt rövid időre, mégis belőle fejlődött a mai francia keresztényszocializmus.

Angliában az ipar nagy átalakulása (*ipari forradalom*) hozta létre Owen Róbert mozgalmát, aki jöllehet szintén nem volt vallásos ember, mégis keresztény elvek alapján akarta megreformálni a társadalmat. Ő a szövetkezetek megalapítója. Utódai részben a kartisták, részben az Angliában papi vezetés alatt álló angol keresztényszocialisták. Ebben az időben Angliában itt-ott felmerül a szocialista elnevezés, de *mint mozgalom először az anglikán keresztényszocializmus használja ezt a nevet*. Az angol keresztényszocializmus még ma is virágzó mozgalom.

(Folyt. köv.)

A különadó csökkentésére ígéretet kaptunk a pénzügyminiszteriumtól.

Egyesületünk a legutóbbi választmányi ülés határozata szerint a rendkívüli adó eltörlése érdekében ismételt memorandummal fordult a Pénzügyminiszter Urhoz. Elnökünk *Frühwirth* Mátvás országgyűlési képviselő elutazása miatt a küldöttséget dr. *Babits* Sándor, egyesületünk ügyésze vezette dr. *Vargha* államtitkár elé.

Részletesen foglalkozott a magántisztviselőknek — főleg a legutóbbi esztendőkhöz által előidézett — lehetetlen helyzetével. Beigazolta, hogy a magántisztviselői társadalmat sújtja az állam a legtöbb adóval, azt a társadalmat, amely az állami gazdasági életnek legtöbb hasznát hozó ágait a legnagyobb megpróbáltatások idején is mindenki által elismerten a legnagyobb önfeláldozással intézte.

Az államtitkár ur részletes válaszában kijelentette többek között, hogy a helyzet tényleg az, hogy a havi legalább 300 pengős fizetést élvező magánalkalmazottak a legnagyobb adóterhet viselik. Elismerte azt a mostoha, igazán meg nem érdemelt helyzetet, amelyben a magántisztviselői társadalom szynlódik. Belátta azt, hogy valamit segíteni kell. Emelte, hogy az adó csökkentés oly mérvű hiányt ad a költségvetésben, amelyről más oldalon gondoskodni rendkívül nehéz. Ennek ellenére ismételt megígérte, hogy segítséget kapjunk, legalább a 300—400 pengős havi fizetésig a külön adót csökkenteni fogja. Arról, hogy a csökkentés milyen mérvű lesz és mikor lesz keresztülvihető — mint említette —, most még nem tud nyilatkozni.

Megállapíthatjuk tehát, hogy küldöttségünk a kifejtettek alapján, a legnagyobb megértéssel találkozott, nem járt hiába és megállapíthatjuk azt is, ha a beígért adóleszállítást keresztül viszik, — amiben ilyen belátás és határozott ígéret mellett nem lehet kétségünk, — Szövetségünk lesz az első, amelynek adó csökkentést keresztülvinni sikerült.

Kívánjuk ezt a sikert, mert az összességé és kívánjuk, mert ez tényleg azt mutatná, ha lassan is, hogy a gazdasági javulás útjára tértünk.

Dr. Babits Sándor

a Keresztényszocialista Magántisztviselők Országos Szövetsége és a Magánalkalmazotti Szervezetek Nemzeti Blokkjának ügyésze.

Szövetségi naptár október hóra:

- Elnöki tanácsülés 23.
- Sajtóbizottsági ülés 23.
- Választmányi ülés 26.
- Turista csoportunk ülései 8. 22. 29.
- Klubest 8. 22. 29.
- Hitelszövetkezetünk igazgatóságának ülései 13. 27.
- Kultúrelőadásunk 12.
- Havi társasvacsoránk 15.
- Tánciskolánk zárt tanfolyama 3. 7. 10. 14. 17. 21. 24. 28. nyílt tanfolyam 6. 8. 13. 16. 20. 22. 27.
- Össztáncaink 4. 11. 18. 25.

Turista csoport ülései és klubest 6 órai, elnöki tanácsülés, választmányi ülés, hitelszövetkezet igazgatóságának ülése és kultúrelőadás este 7 órakor, sajtóbizottság, táncanfolyamok és össztáncok valamint a társasvacsora 8 órai kezdettel.

Társasvacsoránk.

Október 18-án tartotta Szövetségünk ideai első társasvacsoráját. A 110 terítékes vacsora a legjobb hangulat mellett folyt le, miután különböző magán-számokkal és zenével igyekeztünk kellemessé tenni. Utánna 12 óráig tartó tánc következett és a szolid alapon megrendezett este után vendégeink kitűnő hangulatban távoztak.

A szép siker után, hogy ezt a bevált ismerkedési módot meghonosítsuk, régi tervünket megvalósítva f. hó 15-én rendezzük meg második társasvacsoránkat saját helyiségünkben este 8 órai kezdettel, ugyanolyan keretek között mint az előző volt. A vacsora alatt *Szalai Pepita* Gyula cigányprimás játszik magyar nótákat, utánna 12 óráig tánc. *Teríték ára*, amely áll: *bécsiszelet, körítéssel, tézsa, kenyérrel együtt 80 fillér. Ruhatár díjlan.*

Fenti társasvacsoránkra tisztelettel meghívjuk i. t. Kartársainkat, hozzátartozóit és jóbarátait és kérjük, hogy részvételüket akár telefonon is f. hó 10-ig bejelenteni sziveskedjenek, mert azon tul 14-én estig amennyiben a létszám be nem telt 1 pengős árban fogadunk el előjegyzéseket.

Előjegyzéseket át lehet ruházni, de vissza nem vonhatók!

Az erdőtvénytervezet — és az igazság.

Nemrégiben beszámoltunk arról, hogy az új erdőtvénytervezet elkészítésének hátterében milyen célok állanak és mi az az indítók, ami a tervezet elkészítését elsősorban előtérbe tolt. Rá mutattunk arra, hogy a tervezet célja mindenek előtt az erdőmérnöki kar létezőkének a megvédése és kenyérhez juttatása olyan mértékben, ahogy az keresztül viheto az illetékes fórumokon tekintet nélkül más érdekekre. Gondolatmenetünket igazolta az Országos Erdészeti Egyesület július 23-i kecskeméti rendes közgyűlése, ahol gróf *Teleky József* elnöklete alatt az alábbiak hangzottak el:

Az Erdészeti Lapok VIII—IX egyesített füzetének 727 oldalán: „Mulasztást követnék el... ha meg nem említeném a parlament elé kerülő új erdőtvénytervezetnek... Mi magunknak szent kötelességünk, hogy a törvény úgy legyen a gyakorlatban keresztül hajtva, hogy abból erdőségeink megóvása, szaporítása, szakoktatásunk és az erdőmérnöki kar megélhetési lehetőségei származzanak.” A 733 oldalon: „Az a jó indulat azonban, amelyet Egyesületünk kívánságaival szemben minden kormányzati tényező e téren tanusít... az a szívós kitartás, amellyel a főosztályfőnök és a miniszteriális előadó Egyesületünk kívánságait az illetékes hivatalos köröknél keresztülvinni és teljesíteni törekszenek, reményt nyújt arra, hogy ez a régi óhaj is még ez évben teljesülni fog.”

Az idézetteket az O.E.E. elnöke: gróf *Teleky József* mondotta el. A köztudatban az O.E.E. mint az erdőbirtokosság és az erdészet képviselete szerepel olyan hatáskörrel, ami mindkét érdekeltiséget átfogja. Az O.E.E. választmánya és a gyűlés résztvevői mást mutatnak: Az egyesület vezetőségéből 19 erdőbirtokos, 44 erdőmérnök, 8 másfoglalkozású, amiből kétséget kizáróan megállapítható, hogy az O.E.E. milyen érdekeket képvisel. De ezt igazolja a fenti gyűlés is, aminek résztvevőiből — mintegy 106 —, 6—8 erdőbirtokos, 90—95 erdőmérnök.

Nem támadjuk az O.E. Egyesületet, mert közhasznú tevékenysége eredményteljes és a magyar erdei termékek értékesítése körüli munkája előtt meghajtuk az elismerés zászlóját. Az erdőtvénytervezet célkitűzéseivel azonban — mert egoista — nem értünk, nem érthetünk egyet. *Helyes a diploma védelem, a diplomások elhelyezése körüli tevékenykedés addig, amíg ez másokat nem tipor el és a kölcsönösség elvén épül fel.* De amikor diktatórikus eszközökkel igyekszik keresztül vinni célkitűzéseit tűzőn vizen keresztül, akkor nem az erdőbirtokosokat, nem az egész erdészetet, hanem az erdőmérnök érdekeit tartja szem előtt és a diploma védelem leple alatt pusztulásra ítéli mindent és mindenkit, aki ennek a célnak az útjában áll.

Óvást emelünk az ilyen elgondolás ellen az erdészeti középiskolát végzettek nevében, kiket ez a törekvés 1920 óta kísért; ami a legelemibb létfeltételt: képesítésünk egyenértékűségének a kimondását gáncsolta el annyi alkalommal. Óvást emelünk az ellen az indokolás ellen, ami mindezt a mérnöki rend-

tartásról szóló törvény tartalmával indokolja. A mérnöki rendtartásról szóló törvény azokat az erdészeti munkákat utalja az erdőmérnök hatáskörébe, amit az erdészeti törvények mint ilyen sorolnak fel. Az 1879 évi XXXI t. c. pedig az erdőkezelést magánbirtokon teljesen szabadon hagyta és erdőtisztként nem csak az erdőmérnököt, hanem bizonyos előfeltételek mellett azt is ismeri, kit a birtokos mint ilyen alkalmaz. Mégis: az érvényben lévő törvények és rendeletek ellenére a mérnöki rendtartásra hivatkozva utasítanak el bennünk a felesketést illetően, akkor, amikor a kiképzésünk egyenesen erre a célra történt. Az új tervezetben — 1933 ősz — az aliszti felesketést és minősítést kívánják az erdészeti középiskolát végzetek részére kikényszeríteni akkor, amikor a vasút, posta, igazságügy és a pénzügy négy középiskolai végzettséggel *tiszti minőséget* tesz lehetővé. Hol vagyunk mi akkor a négy középiskola fölé épített három éves erdészeti középiskolával? A diploma védelem leple alatt lehet-e — ha 160 embert is — ilyen, fent nem álló indokok alapján egy nevezőre hozni az elemi iskolai végzettséggel bíró erdőőrrel? *Szabad-e a büszke magyar igazság szeretetét, az ősi magyar jogot így megszegyeníteni?*

Hisszük, hogy a hagyományos magyar igazságszeretet a parlamentben elégtételt fog nyújtani 15 éves megpróbáltatásunknak és a diploma védelem mellett is módot, lehetőséget teremt, hogy szerzett jogaink, minimális létfeltételeink megadassanak.

Nem akarunk mi „tiszték” lenni, sajátítsák ki az „erdőtiszt” elnevezést az erdőmérnöki kar részére — úgy is kevés cím áll a rendelkezésünkre — de a *tisztviselői* minőséget kérjük, tanulmányaink alapján *követeljük*, mert *szerzett jogunk* van ehhez, amit az erdészeti középiskola megnyitása támaszt alá legerősebben.

Szövetségünkben angol nyelvtanfolyam létesült.

Magyarországon mind jobban utat tör az a meggyőződés, hogy idegen nyelvek, még pedig elsősorban az angol nyelvtudás nagyban elősegíti az állásnélkülieket, de állásban lévőket is a boldoguláshoz vezető meredek uton.

Elég, ha ennek bizonyosságára a napilapok apróhirdetési rovatait kísérjük figyelemmel. A munkaadók igen gyakran egyszerű állás betöltését is egy-egy idegen nyelv tudásához kötik.

Idegen nyelvtanuláshoz azonban nem akkor kell hozzáfogni, mikor állás van kilátásban, hanem azt előre alaposan kell elsajátítani, hogy szükség esetén felkészülten álljunk. Eppen ezért alkalmat adtunk arra, hogy Lewis H. Niederländer nyelvtanár ur szövetségünkben angol nyelvtanfolyamot létesítsen.

Tisztelt tagjainkhoz is szóló körlevelét alábbiakban közöljük:

„Mint angol születésű nyelvtanár tizenegy évi gyakorlatom és beható tanulmányozásom alatt összegyűjtött feljegyzésekkel olyan módszert szerkesztettem, amely az angol nyelv szilárd alapját képezi.

E metódust a gyakorlatban kitűnően bevált és a különböző orgánum megszokása céljából a

„Linguaphone” tanítási rendszerrel

egyesítettem, melyet az ehhez tartozó könyvek és képek kísérik. Ezen egyesített rendszer a lehető legrövidebb idő alatt, fáradság nélkül a minden egyéni várakozásnak megfelelően az angol nyelv alapos elsajátítását eredményezi.

A tanítás felnőtteknek 6—8-as kezdő-, középfoku- és haladó csoportokban heti két órában (naponta d. u. 4—8-ig) történik. Tandíj havi 6 pengő.

Kívánatra kisebb létszámú csoportok is alakulhatnak. Magánórákat is adok.

Gyermekek 14 éves korig külön 10—15-ös csoportokban tanulhatnak; tandíj havi 8 pengő.

Felvilágosítást adunk és beiratkozni lehet: mindennap d. u. 5—8 óra között, a tanórák alatt. Telefon: 40-9-69.

Kölcsönösségi csoportunkra felhívjuk tagjaink figyelmét. Akik hátralékban vannak halálozási járulékkal, szíveskedjenek azt mielőbb kiegyenlíteni, nehogy késedelmük folytán halál esetén a kifizetés körül nehézségek merüljenek fel. Az utolsó járulékn nyugtaszám 12. Egyben felkérjük Szövetségünk azon tagjait, akik kölcsönösségi csoportunkba nem léptek be, hogy ezt minél előbb pótolják saját érdekükben, mert köztudomású, hogy amilyen bizonyos a halál, annyira bizonytalan annak időpontja.

Felelős szerkesztő és kiadó: MERÉNYI GYULA.

HIREK.

A Keresztényszocialista Magántisztviselők Országos Szövetsége központi helyisége: Budapest, VIII., Baross-utca 44. II. emelet. Hivatalos órák: minden hétköznap d. e. 9—12-ig és d. u. 2—8-ig. Szombaton délután 2-ig. Telefon: 409—69.

Szövetségünk ügyészei: Dr. Babits Sándor ügyvéd, Budapest, II., Margit-körút 3. I. 3. Telefon: 537—50. Mindennap 3—6 óra között fogad fenti irodájában. A Szövetség helyiségében is tart hivatalos órát minden hétfőn este 1 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ 8-ig. — Dr. Landgraf Dezső ügyészünk I. Naphegy-u. 59. lakásán d. u. fogad, sürgős esetben d. e. Nádor-u. 22. sz. alatt található.

Halálozás. Kirchlechner Ferenc és János kartársunk édesanyja, valamint Proizl Imréné kartársnőnk férje meghalt. Kartársaink fájdalmában őszinte részvételt osztunk.

Kedvezmények: Király színház 30, Royal operum 25, Kamara színház 25, Fővárosi operett színház 30, Császárfürdő 45, Királyfürdő 50 százalék. Szent Imre fürdő 80 fillér, Lukács gőzfürdő 1.20 fillér. A színházakba utalványok, a fürdőkbe jegyek kaphatók szövetségünk helyiségében. A színházi utalványokkal bármilyen helyre válthatók jegyek.

Irógépelést jutányosan és a legpontosabban vállal perfect magyar gyors és gépirónó kartársnőnk. Cím: Rezsab. Emilia VI. Váci-ut 33. I. 15.

Mikulás és karácsonyi árukat az idén is első rangú minőségben és olcsó áron szállít Hitelszövetkezetünk áruosztálya. Részletes árakat dec. 1-i számunkban fogunk közölni, de megrendeléseket már most is elfogadjunk.

Tánciskolánkban az idény erőteljesen megkezdődött. Tanfolyamokra folytatólagosan lehet jelentkezni. Össztáncaink vasárnap este 8 órától 12 óráig tartanak. Részvételi díj 60 fillér Ruhatár díjtalan.

Hitelszövetkezetünkre felhívjuk tagjaink figyelmét. Üzletrészejegyzéssel, takarékbetéttel károsodás és áldozathozatal nélkül jót tesz rászoruló kartársainak és szövetségünk erejét is növeli. Üzletrész P. 20.—; havi részletekben is fizethető. Takarékbetét után kamat 4 $\frac{1}{4}$ százalék, három havi felmondással 5 százalék. Hivatalos órák: naponta 9 órától déli 12 óráig, délután 2 órától este 6 óráig. Szombaton d. e. 9 órától d. u. 2 óráig. Pénztári órák: hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 4 órától este 7 óráig.

Rákosszentmihályon 440 öf. sarok telken épült 3 szobás teljes komfortos zárt verandás villa, amelyen még 2 szer 1 szoba konyhas lakás is van, jutányos áron eladó. Bővebbet Szövetségünkben.

Hitelszövetkezetünk pestszentimrei háromszáz négyzet-öf. nagyságú sarok házhelye, igen jó helyen, 2-3 perc a vasút állomástól, a község közép-pontjában, egészben vagy felerészben, esetleg 10 évi részletfizetésre is eladó. Bővebbet Szövetségünkben a hivatalos órák alatt.

Házi szükségletét vásárolja Hitelszövetkezetünk áruosztályánál. Házhhoz szállít. Jó és olcsó. Ne adja pénzét idegen helyre!

Villatelek az 59-es villamos végállomásától, pár percre gyönyörű kilátással, építkezésre kiválóan alkalmas, szőlő és fajgyümölcsös, 846 négyszögöl, féláron kedvező fizetési feltételekkel eladó. Bővebbet Szövetségünkben, a hivatalos órák alatt.

Szövetségünk kulturoldadása november 12-én este 7 órai kezdettel lesz saját helyiségünkben. Az előadást Koppány (Kutséra) István székesfőv. tanár — író — tartja: „Megemlékezés 1920. november 13-áról, a trianoni béke törvénybeiktatásáról” címmel. Összes kartársainkat és hozzátartozóit szeretettel meghívjuk erre az értékes előadásra.

Máté Ernő, Budapest, VIII., József-utca 61